

ગુજરાત જાહેર સેવા આયોગ

ઇ-૩ સર્કલ પાસે, ઇ રોડ, સેક્ટર-૧૦/એ, ગાંધીનગર-૩૮૨૦૧૦

ખ.ક.૦૩/૨૦૨૩-૨૪

જગ્યાનું નામ: સમાજ સુરક્ષા ખાતા હસ્તકની બાળ લગ્ન પ્રતિબંધક અધિકારી-સહ-જિલ્લા
સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, વર્ગ-૨

ભાગ-૧ અને ભાગ-૨ ના ૧૮૦ મિનિટના સંયુક્ત પ્રશ્નપત્રની પ્રાથમિક કસોટીનો
અભ્યાસક્રમ

પ્રાથમિક કસોટીનો અભ્યાસક્રમ ભાગ -૧	
માધ્યમ: ગુજરાતી	કુલ ગુણ : ૧૦૦
૧	ભારતની ભૂગોળ - ભૌગોલિક, આર્થિક, સામાજિક, કુદરતી સંસાધન અને વસ્તી અંગેની બાબતો- ગુજરાતના ખાસ સંદર્ભ સાથે
૨	ભારતનો સાંસ્કૃતિક વારસો- સાહિત્ય, કલા, ધર્મ અને સ્થાપત્યો- ગુજરાતના ખાસ સંદર્ભ સાથે
૩	ભારતનો ઇતિહાસ- ગુજરાતના ખાસ સંદર્ભ સાથે
૪	ભારતની અર્થવ્યવસ્થા અને આયોજન
૫	ભારતીય રાજનીતિ અને ભારતનું બંધારણ: (૧) આમુખ (૨) મૂળભૂત અધિકારો અને ફરજો (૩) રાજ્યનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો (૪) સંસદની રચના (૫) રાષ્ટ્રપતિની સત્તા (૬) રાજ્યપાલની સત્તા (૭) ન્યાયતંત્ર (૮) અનુસૂચિત જાતિ, અનુસૂચિત જનજાતિ અને સમાજના પછાત વર્ગો માટેની જોગવાઈઓ (૯) એટર્ની જનરલ (૧૦) નીતિ આયોગ (૧૧) પંચાયતી રાજ (૧૨) નાણા પંચ (૧૩) બંધારણીય તથા વૈધનિક સંસ્થાઓ- ભારતનું ચૂંટણી પંચ, સંઘ લોક સેવા આયોગ, રાજ્ય લોક સેવા આયોગ, કોમ્પ્યુટર એન્ડ ઓડિટર જનરલ; કેન્દ્રીય સતર્કતા આયોગ, લોકપાલ તથા લોકાયુક્ત અને કેન્દ્રીય માહિતી આયોગ
૬	સામાન્ય બૌદ્ધિક ક્ષમતા કસોટી
૭	સામાન્ય વિજ્ઞાન, પર્યાવરણ અને ઈન્ફર્મેશન એન્ડ કોમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી
૮	ખેલ જગત સહિત રોજબરોજના પ્રાદેશિક, રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય મહત્વના બનાવો

Syllabus of Preliminary Test

Part-1

Medium: Gujarati

Total Marks- 100

1	Geography of India-Physical, Economic, Social, Natural Resources and population related topics- with special reference to Gujarat
2	Cultural heritage of India-Literature, Art, Religion and Architecture- with special reference to Gujarat
3	History of India with special reference to Gujarat
4	Indian Economy and Planning
5	<u>Indian Polity and the Constitution of India:</u> (1) Preamble (2) Fundamental Rights and Fundamental Duties (3) Directive Principles of State Policy (4) Composition of Parliament (5) Powers of the President of India (6) Powers of Governor (7) Judiciary (8) Provisions for Scheduled Castes, Scheduled Tribes and backward classes of the society (9) Attorney General (10) NITIAayog (11) Panchayati Raj Institutions (12) Finance Commission (13) Constitutional and Statutory Bodies: Election Commission of India, Union Public Service Commission, State Public Service Commission, Comptroller and Auditor General; Central Vigilance Commission, Lokpal and Lokayukta, Central Information Commission
6	General Mental Ability
7	General Science, Environment and Information & Communication Technology
8	Daily events of Regional, National and International Importance including Sports

ભાગ-૨

બાળ લગ્ન પ્રતિબંધક અધિકારી સહ જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, વર્ગ-૨ ની જગ્યા પર ભરતી માટેની પ્રાથમિક કસોટીનો અભ્યાસક્રમ

કુલ પ્રશ્નો-૨૦૦

કુલ ગુણ-૨૦૦

માધ્યમ- ગુજરાતી

1. બાળ લગ્ન પ્રતિબંધક અધિનિયમ, ૨૦૦૬
2. બાળ લગ્ન પ્રતિબંધક નિયમો, ૨૦૦૮
3. દહેજ નિષેધ અધિનિયમ, ૧૯૬૧
4. ગુજરાત દહેજ નિષેધ નિયમો, ૨૦૦૩
5. ઘરેલુ હિંસા સામે સ્ત્રીઓના સંરક્ષણ અધિનિયમ, ૨૦૦૫
6. ઘરેલુ હિંસા સામે સ્ત્રીઓના સંરક્ષણ નિયમો, ૨૦૦૬
7. પ્રોબેશન ઓફ ઓફેન્સિવ એક્ટ, ૧૯૫૮
8. માતા-પિતા અને વરિષ્ઠ નાગરીકોના ભરણપોષણ અને કલ્યાણ બાબતના અધિનિયમ
૨૦૦૭
9. ધી ઓફેનેન્સ એન્ડ અધર ચેરીટેબલ હોમ્સ (સુપરવિઝન એન્ડ કંટ્રોલ) એક્ટ, ૧૯૬૦
10. ધી રાઇટ્સ ઓફ પર્સન્સ વિથ ડિસેબિલિટીઝ એક્ટ, ૨૦૧૬
11. ધી રાઇટ્સ ઓફ પર્સન્સ વિથ ડિસેબિલિટીઝ રૂલ્સ, ૨૦૧૭
12. ધી ગુજરાત રાઇટ્સ ઓફ પર્સન્સ વીથ ડિસેબિલિટીઝ રૂલ્સ, ૨૦૧૯
13. ધી જુવેનાઇલ જસ્ટીસ (કેર એન્ડ પ્રોટેક્શન ઓફ ચિલ્ડ્રન) એક્ટ, ૨૦૧૫
14. જાતીય ગુનાઓ સામે બાળકોને રક્ષણ આપતો અધિનિયમ, ૨૦૧૨
15. જાતીય ગુનાઓ સામે બાળકોને રક્ષણ આપતા નિયમો, ૨૦૧૨
16. ભિક્ષા પ્રતિબંધક ધારો, ૧૯૫૯
17. અનાથાશ્રમ અને અન્ય સખાવતી ગૃહ (દેખરેખ અને નિયંત્રણ) અધિનિયમ, ૧૯૬૦

18. ધી રિહેબિલિટેશન કાઉન્સીલ ઓફ ઇન્ડિયા એક્ટ, ૧૯૯૨
19. અત્યાચાર નિવારણ ધારો, ૧૯૮૯
20. ટ્રાન્સજેન્ડર પર્સન્સ (પ્રોટેક્શન ઓફ રાઇટ્સ) એક્ટ, ૨૦૧૯
21. ટ્રાન્સજેન્ડર પર્સન્સ (પ્રોટેક્શન ઓફ રાઇટ્સ) રૂલ્સ, ૨૦૨૦
22. ઇન્ડિયન પિનલ કોડ, ૧૮૬૦ અને ક્રિમિનલ પ્રોસિજર કોડ (૧૯૭૩) હેઠળ ઘરેલુ હિંસા, દહેજ નિષેધ, બાળ કલ્યાણ અને મહિલાઓના સંરક્ષણ બાબતેની મહત્વની જોગવાઈઓ
23. ભારતમાં બાળલગ્નનો ઇતિહાસ અને તેને નાબૂદ કરવાના પ્રયત્નો
24. બાળકોને દત્તક લેવા બાબતોના કાયદા અને નિયમો
25. સમાજ સુરક્ષા ખાતા હેઠળ આવેલા રાજ્ય આશ્રયાલયો, જિલ્લા આશરા ઘરો, સત્કાર કેન્દ્રો વગેરે...
26. માહિતી અધિકાર અધિનિયમ-૨૦૦૫
27. ગુજરાતની વસ્તીનું વર્ગીકરણ અને વૈવિધ્યનો પરિચય
28. ગ્રામ સમાજ, વ્યવસાયો, પરંપરાગત વ્યવસાયિક માળખું, સામાજિક સમસ્યાઓ અને સમરસતા
29. બાળકો, મહિલાઓ અને દિવ્યાંગજનોના ઉત્કર્ષ માટેની કેન્દ્ર અને રાજ્ય સરકારની વિવિધ યોજનાઓ દા.ત. બેટી બચાવો બેટી પઢાઓ યોજના, નિરાધાર વિધવા સહાય યોજના, મહિલા શક્તિ કેન્દ્ર યોજના, વ્હાલી દિકરી યોજના, 'અભયમ' ૧૮૧ મહિલા હેલ્પલાઇન યોજના, દિનદયાળ દિવ્યાંગજન પુનઃસ્થાપન યોજના, સંકલિત બાળ સુરક્ષા યોજના વગેરે...
30. ઉક્ત મુદ્દાઓને લગતી તાજેતરની અને મહત્વની સાંપ્રત ઘટનાઓ